

Практичне завдання №1
ДИСКРЕТНІ ДЖЕРЕЛА ПОВІДОМЛЕНЬ

1.1. Обчислити ентропію та надлишковість дискретного джерела інформації з алфавітом $X=\{x_1, x_2, x_3, x_4, x_5\}$ (об'єм алфавіту $k=5$). Значення ймовірностей $p(x_i)$, $i = 1, 2, 3, 4, 5$ появи символів для різних варіантів наведені у табл. 1.1

Таблиця 1.1.

Варіант	$p(x_1)$	$p(x_2)$	$p(x_3)$	$p(x_4)$	$p(x_5)$
1	0.01	0.73	0.01	0.24	0.01
2	0.05	0.68	0.01	0.04	0.22
3	0.06	0.69	0.09	0.01	0.15
4	0.18	0.14	0.02	0.34	0.32
5	0.11	0.11	0.06	0.69	0.03
6	0.02	0.32	0.1	0.52	0.04
7	0.04	0.1	0.01	0.05	0.8
8	0.04	0.01	0.3	0.52	0.13
9	0.01	0.01	0.05	0.69	0.24
10	0.08	0.8	0.05	0.05	0.02
11	0.52	0.34	0.07	0.01	0.06
12	0.59	0.14	0.17	0.04	0.06
13	0.02	0.79	0.01	0.07	0.11
14	0.04	0.08	0.08	0.53	0.27
15	0.09	0.88	0.01	0.01	0.01
16	0.02	0.1	0.01	0.43	0.44

1.2. Матрицю сумісних імовірностей $P(X,Y)$ появи двох символів на виходах джерел X та Y для різних варіантів наведено у табл. 1.2. Обчислити ентропію $H(X, Y)$ об'єднання двох джерел, загальні умовні ентропії $H(X | Y)$ і $H(Y | X)$, а також середню взаємну кількість інформації $I(X; Y)$. Визначити, яке з цих двох джерел має більшу надлишковість та чи є джерела статистично незалежними.

Отримані результати подати у вигляді таблиці:

$H(X, Y)$	$H(X Y)$	$H(Y X)$	$I(X; Y)$	$H(X)$	$\rho(X)$	$H(Y)$	$\rho(Y)$

Таблиця 1.2.

Варіант	$P(X,Y)$			Варіант	$P(X,Y)$		
1	0.01	0.01	0.0	9	0.01	0.92	0.02
	0.0	0.7	0.01		0.02	0.01	0.0
	0.09	0.06	0.12		0.01	0.0	0.01
2	0.17	0.17	0.05	10	0.01	0.01	0.14
	0.12	0.0	0.07		0.01	0.0	0.52
	0.14	0.04	0.24		0.07	0.0	0.24
3	0.46	0.0	0.01	11	0.02	0.07	0.03
	0.11	0.09	0.0		0.22	0.01	0.01
	0.01	0.31	0.01		0.06	0.24	0.34
4	0.12	0.35	0.24	12	0.04	0.7	0.11
	0.07	0.04	0.04		0.01	0.01	0.01
	0.06	0.01	0.07		0.01	0.02	0.09
5	0.01	0.0	0.01	13	0.01	0.0	0.88
	0.41	0.0	0.35		0.05	0.01	0.03
	0.01	0.2	0.01		0.01	0.01	0.0
6	0.08	0.01	0.05	14	0.07	0.11	0.01
	0.0	0.01	0.0		0.0	0.66	0.08
	0.23	0.04	0.58		0.0	0.06	0.01
7	0.01	0.0	0.01	15	0.01	0.0	0.03
	0.01	0.18	0.0		0.18	0.01	0.0
	0.01	0.01	0.77		0.43	0.33	0.01
8	0.01	0.0	0.25	16	0.03	0.01	0.02
	0.0	0.01	0.01		0.01	0.0	0.01
	0.36	0.35	0.01		0.46	0.0	0.46

1.3. Для двох дискретних джерел X та Y числові значення безумовних $p(x_i)$ та умовних імовірностей $p(y_j | x_i)$ появи символів на виході джерела Y для різних варіантів наведено у табл. 1.3. Обчислити ентропію $H(X, Y)$ об'єднання двох джерел та середню взаємну кількість інформації $I(X; Y)$. Визначити, яке з цих двох джерел має більшу надлишковість. Результати обчислень помістити у таблицю:

$H(X, Y)$	$H(X Y)$	$H(Y X)$	$I(X; Y)$	$H(X)$	$\rho(X)$	$H(Y)$	$\rho(Y)$

Таблиця 1.3.

Варіант	$p(x_1)$	$p(x_2)$	$p(x_3)$	$P(Y X)$		
1	0.08	0.29	0.63	0.45	0.33	0.22
				0.63	0.03	0.34
				0.71	0.12	0.17
2	0.37	0.24	0.39	0.53	0.22	0.25
				0.12	0.25	0.63
				0.14	0.1	0.76
3	0.57	0.16	0.27	0.13	0.22	0.65
				0.58	0.07	0.35
				0.01	0.28	0.71
4	0.23	0.03	0.74	0.29	0.33	0.38
				0.33	0.56	0.11
				0.08	0.89	0.03
5	0.2	0.24	0.56	0.65	0.01	0.34
				0.91	0.03	0.06
				0.02	0.08	0.9
6	0.8	0.09	0.11	0.37	0.57	0.06
				0.32	0.64	0.04
				0.68	0.26	0.06
7	0.83	0.1	0.07	0.95	0.04	0.01
				0.51	0.06	0.43
				0.65	0.3	0.05
8	0.83	0.03	0.14	0.38	0.3	0.32
				0.36	0.37	0.27
				0.63	0.06	0.31
9	0.6	0.33	0.07	0.12	0.05	0.83
				0.13	0.86	0.01
				0.58	0.09	0.33
10	0.72	0.18	0.1	0.14	0.29	0.57
				0.51	0.1	0.39
				0.81	0.13	0.06

11	0.02	0.42	0.56	0.31 0.48 0.29	0.55 0.33 0.12	0.14 0.19 0.59
12	0.67	0.17	0.16	0.08 0.52 0.21	0.86 0.04 0.44	0.06 0.44 0.35
13	0.69	0.18	0.13	0.01 0.34 0.11	0.44 0.13 0.02	0.55 0.53 0.87
14	0.81	0.15	0.04	0.29 0.2 0.16	0.69 0.27 0.13	0.02 0.53 0.71
15	0.68	0.18	0.14	0.59 0.22 0.26	0.14 0.27 0.19	0.27 0.51 0.55
16	0.35	0.64	0.01	0.61 0.05 0.75	0.21 0.71 0.11	0.18 0.24 0.14